

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 173 (1673) ♦ Вівторок, 16 вересня 1997 року ♦ Ціна договірна

КИЇВ ПРОПОНУЄ МОСКВІ ТОРГУВАТИ, А НЕ ВЕСТИ МИТНУ ВІЙНУ

Віце-прем'єр України з економічних питань Сергій Тигипко вважає «недоцільним» приєднання України до Митного союзу СНД. Він зазначив, що українська сторона пропонує Росії «радикальні зміни» в відносинах між двома країнами, а саме: введення в повному обсязі угоди про вільну торгівлю. При цьому С. Тигипко назвав це «суто політичним питанням», яке «треба розв'язувати сьогодні — в той чи інший бік».

С. Тигипко вчора вранці відбув до Москви на переговори напередодні візиту до РФ Прем'єр-міністра України Валерія Пустойтенка. Серед питань, намічених на обговорення, — проблема застосування ПДВ в українсько-російській торгівлі, застосування Росією підвищених митних тарифів під час імпорту українського цукру, постачання газу в Україну в 1998 році.

Тим часом український експорт в Росію знизився в поточному році на 27,5%.

Такий істотний спад пояснюється запровадженням Росією з 1 вересня лунного року ПДВ на товари, що завозяться до РФ з України. Крім того, РФ ввела з 15 травня 25%-не мито на білий цукор.

Знову говоритимуть про енергоносії

Як повідомив Інтерфакс, на сьогодні заплановано робочий візит Прем'єр-міністра України Валерія Пустойтенка до Москви. Очікують, що він зустрінеся з Президентом РФ Борисом Єльциним, Прем'єр-міністром Віктором Черномірдіним, главою РАО «Газпром» Ремом Вахіревим.

Нарада у Верховній Раді України

Восьма сесія Верховної Ради України входить у звичне ділове русло. До порядку денного внесено питання, які сприятимуть реформуванню економічної, політичної систем, поліпшенню законодавства щодо соціального захисту громадян та ін.

Про це засвідчила й нарада голів комітетів та керівників депутатських груп і фракцій, яку провів 15 вересня заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка. Варто назвати лише кілька запланованих на нинішній та наступний пленарні тижні законопроектів, щоб в цьому пересвідчитися: закон «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції», проект Зasad внутрішньої економічної політики України на перехідний період, (Закінчення на 2-й стор.).

Непровінційний розмах на тлі невмирущого смогу

Минулої суботи завітало свято і на вулиці північного Маріуполя на Донеччині — відсвяткували мешканці білгородський День міста. Отож місто із несподіваним розмахом вирувало долина, перетворюючи до ранку площу біля «Луну-парку» на величезний смітник і додавши клопоту правоохоронцям. Напередодні Дня Маріуполя привітання надіслав Прем'єр-міністр України Валерій Пустойтенко.

(Закінчення на 8-й стор.).

Фото Костянтина КОВПАКА.

А випили на святі море. Пива...

Раніше думав, що фестиваль пива, який відбувається востаннє в Мюнхені, не перевершити. Тепер зрозумів: помилився. Наше АТ «Укрпиво» організувало виставку пивобезалкогольної продукції, сучасного обладнання і технологій, яка закінчилася святом бурштинного напою. Слово честі, йому могли б позаздрити навіть розбалувані баварці.

(Закінчення на 8-й стор.).

Йому просто показали жертву

Працівники одеської міліції спільно з колегами з місцевої прокуратури знайшли зброю, з якої місяць тому вбивця застрелив редактора газети «Вечерняя Одесса» Бориса Дервянка.

Затриманому близько 40 років. Самого часу закінчення геолого-географічний факультет Одеського держуніверситету, деякий час працював у школі. А потім став, за його словами, професійним убивцею. Стерджусь, що в Одесі нині не мешкає, тому не знав, у кого стріляв. Йому просто показали жертву... Нині триває пошук замовників убивства.

Павло Лазаренко: Лад навести можна

Сесія Дніпропетровської обласної вивчила стан підготовки області до зими з точки зору потреб кожної людини

Депутатський корпус обласної ради напередодні самостійно і предметно вивчав ситуацію на місцях. За досить-таки низькими відсотками готовності до експлуатації в зимових умовах житла, об'єктів соціальної сфери, інженерно-комуніальних споруд і мереж тепловодопостачання депутати розглядали не лише елементарні нерозпорядливості та прорахунки. Якщо людям і так нелегко жити, то хіба перспектива ще тяжче жити — безневинна «дрібниця»? Сесією швидше і дужче схвилювало загалом байдуже ставлення виконавчих структур до того, що відбувається в містах, районах і селах «стосовно забезпечення кінце необхідних умов уже майже для просто існування населення». А зима з її неодмінними випробуваннями — тільки нагода й поготив вимогливо спитати-перевірити, наскільки «ми спроможні й ширі у своїх намірах народу допомогти».

(Закінчення на 2-й стор.).

○ Кабмін затвердив перелік товарів спецпризначення для інвалідів, звільнених від ПДВ.

○ У Тернополі відкрито міжнародний симпозіум з питань використання алмазних інструментів у гірничодобувній і кам'янообробній промисловості.

○ Міністра освіти Криму звинувачують у протизаконному витрачанні коштів, передбачених для дітей-сиріт.

○ Колектив Прикарпатського університету імені Василя Стефаника відзначає п'ятиріччя набуття університетського статусу.

○ Миколаївська міліція конфіскувала найбільшу за весь час своєї діяльності партію наркотичної сировини — 154 кілограми маріхуани.

○ У Національній опері розпочався ювілейний 130-й сезон.

○ Лауреатом Державної премії України за внесок у будівництво міста Славутича стала латвійський архітектор Зане Калініна.

○ 17 тонн радіоактивно заражених труб знайдено під час перевірки шинного заводу в Білій Церкві.

○ На продуктопроводі «Прикарпатськ-трансгазпродукт» сталося витікання дизпалава.

P.S.

Парламентські стипендіати

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз підписав розпорядження «Про призначення стипендій Верховної Ради України курсантам і слухачам вищих військово-навчальних закладів на 1997–1998 навчальний рік». Його підготовлено відповідно до парламентської постанови «Про встановлення стипендій Верховної Ради України курсантам і слухачам вищих військово-навчальних закладів».

Згідно з поданнями міністра оборони, голови Держкомкордону, командувача Національної гвардії та голови Служби безпеки за результатами екзаменаційних сесій, особливі успіхи в навчанні й науковій діяльності та за зразкову військово-дисципліну стипендіатів Верховної Ради України на 1997–1998 навчальний рік призначено 54 курсантам і слухачам. У тому числі: по вищих військово-навчальних закладах Міністерства оборони та кафедр військової підготовки вищих навчальних закладів — сорока чотирьом, вищому військово-навчальному закладу Державного комітету у справах охорони державного кордону — трьом, вищому військово-навчальному закладу Національної гвардії — двом, по вищому військово-навчальному закладу Служби безпеки — п'ятьом курсантам і слухачам.

Парламентська стипендія удвічі вища за звичайну.

Нарада у Верховній Раді України

(Початок на 1-й стор.)

проєкт закону України про перелік майнових комплексів підприємств, організацій, їх структурних підрозділів, що не підлягають приватизації, закон «Про Кабінет Міністрів України» з пропозиціями Президента України, проєкт закону про стимулювання виробництва автомобілів в Україні (друге читання), закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціального захист журналістів», закон «Про внесення змін до статей 19 і 64 Закону України «Про пенсійне забезпечення» (стосовно мінімального розміру пенсії) та багатьох інших.

На нараді, якій передувало засідання ради фракцій і груп, де розглянуто усі ці питання, йшлося також про пошук виходу із ситуації, що склалася довкола прийняття Закону про вибори народних депутатів. Депутати запропонували кілька варіантів, які, на їх думку, дають можливість ухвалити цей закон. Взявши за основу проєкт, підготовлений тимчасовою комісією, головуючий закликав проявляти гнучкість при відстоюванні певними політичними силами, що представлені у Верховній Раді, своїх позицій. Адже головна мета — це прийняти такий документ, який забезпечить обрання діючого складу Верховної Ради нового скликання, збереження парламентаризму як основи демократичного розвитку нашої держави.

Учасники наради всебічно обговорили й питання про внесення до порядку денного восьмої сесії законопроєкту про вступ України до Міжпарламентської Асамблеї. Висловлювали різні точки зору, але основна думка зводилася до того, що слід виходити насамперед з економічних інтересів України. А саме членство в МПА сприятиме розв'язанню проблем економіки, торгівлі між країнами, що виникли на терені колишнього СРСР.

Обговорено інші важливі питання законовотворчого характеру.

Прес-служба Верховної Ради України.

Пані Уосукайнен побуває на ЧАЕС

21 вересня розпочнеться офіційний чотириденний візит делегації парламенту Фінляндської Республіки на чолі зі спікером парламенту пані Ріттою Уосукайнен. У програмі візиту зустрічі з керівництвом Верховної Ради України, виступ пані Уосукайнен на пленарному засіданні сесії ВР, зустрічі із керівництвом Інституту міжнародних відносин Київського університету ім. Т. Шевченка та виступ глави делегації перед студентами. Також делегація прийме Прем'єр-міністра Валерія Пустовийтенко, відбудеться бесіда у Міністерстві закордонних справ.

22 вересня делегація фінляндського парламенту побуває на Чорнобильській атомній електростанції і матиме зустрічі із керівництвом ЧАЕС.

Хроніка законотворення

9 вересня восьма сесія Верховної Ради України приступила до розгляду питання про порядок денний сесії. До вже підготовлених пропозицій народні депутати внесли ще цілу низку законопроєктів, які не терплять зволікання з розглядом. Але підсумковий реєстр підтриманих питань так і не став порядком денним сесії, оскільки у ході трьох голосувань не набрав необхідних 226 голосів. Вирішення ситуації, що склалася, обговорили на Раді керівники груп і фракцій і повторно повернулися до цього питання на наступному пленарному засіданні.

Далі сесія приступила до розгляду проєктів закону України про внесення змін і доповнень до Закону «Про оподаткування прибутку підприємств». Доповідач міністр фінансів Ігор Мітюков та секретар Комітету з питань фінансів і банківської діяльності Володимир Немировський. Альтернативний законопроєкт: доповідь народного депутата України Олександра Кужель. У першому читанні прийнято законопроєкти, опрацьовані народними депутатами. Комітет з питань фінансів і банківської діяльності доручено підготувати єдиний законопроєкт до другого читання.

У першому читанні прийнято закон «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про застосування контрольних касових апаратів і товарно-касових книг при розрахунках із споживачами в сфері торгівлі, громадського харчування і послуг».

В основі дискусії постав проєкт Постанови Верховної Ради «Про деякі положення проєкту Закону України «Про вибори народних депутатів України», внесені народним депутатом Віктором Мусіяком за пропозицією уповноважених представників депутатських фракцій і груп. 256 народних депутатів в цілому прийняли Постанову і вирішили вранці 11 вересня перед початком пленарного засідання провести голосування бюлетенем щодо кожної конкретної означеної норми.

У першому читанні прийнято проєкт закону про внесення змін до Закону «Про заставу».

Кредиту угоду між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку не ратифіковано.

Прийнято закон про зміни до Закону «Про цінні папери та фондову біржу».

Перед початком пленарного засідання 11 вересня відбулося тасме голосування деяких проєктів закону про вибори народних депутатів України, прийнято у першому читанні. Як повідомив потім голова Лічильної комісії Михайло Сирота, за підсумками голосування не була підтримана жодна з нових щодо зміни системи виборів. Проте депутати переважно більшістю голосів схвалили важливу норму, за якою обранням у другому турі голосування вважатиметься кандидат, за якого проголосувала більшість виборців із тих, що взяли участь у голосуванні. В новий закон має бути введена і така норма: голосування здійснюється на виборчих дільницях лише у день проведення виборів. За це проголосували 300 народних депутатів. Ще цікаве нововведення: 269 депутатів підтримали пропозицію щодо включення до складу виборчих комісій представників політичних партій, їх блоків та виборчих коаліцій (за поданням цих суб'єктів виборчого процесу).

Сесія відхилила подані Кабінетом Міністрів зміни та доповнення до Закону «Про податок на додану вартість». Куди вищий рейтинг виявився у альтернативного законопроєкту, поданого народним депутатом Олександром Кужель, до якого приєдналася в підсумку дискусії і автори інших альтернативних законопроєктів. Його доопрацювання у ході підготовки до повторного другого читання відбувається з урахуванням всього спектра пропозицій, а доопрацьований законопроєкт доручено двом профільним комітетам.

Далі розглядалися пропозиції уряду щодо змін і доповнень до чинного Закону «Про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові ви-

роби», про що доповів заступник міністра фінансів Василь Ретурський. Співдоповідач В'ячеслав Сокачук — заступник голови Комітету з питань фінансів і банківської діяльності — довів неспроможність урядових доказів на користь підвищення акцизних зборів на ці товари. Народні депутати шляхом голосування засвідчили свою згоду з ним.

У першому читанні прийнято доповнення до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)», зокрема щодо підвищення акцизних зборів з продуктів нафтопереробки.

Сесія розглянула пропозиції Президента України до Закону про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом стільним, коньячним та пловодним, алкогольними напоями та тютюновими виробами». Депутати, що виступили, погодилися практично з усіма пропозиціями. Іх підтримав і зал: 232 — «за».

На вдосконалення механізму справляння акцизного збору спрямовані запропоновані урядом зміни до Закону «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби». З деякими доповненнями Верховна Рада прийняла цей закон в цілому і він вступить у дію з дня опублікування.

Розглядався проєкт закону України про вибори органів та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні. Доповідав народний депутат Роман Безсмертний. Співдоповідач народний депутат Олександр Штещенко висловив свої міркування, вказав на деякі, з його точки зору, вади законопроєкту, його позитив. Та у ході дискусії законопроєкт отримав і діаметрально протилежні оцінки. Голосування по законопроєкту перенесено на наступний віаторок.

З питання «різні» народні депутати виступили наприкінці робочого дня.

Наступний пленарний тиждень — з 16 по 19 вересня. Народні депутати отримали проєкт розкладу засідань Верховної Ради з 16 по 19 та з 23 по 26 вересня.

Прес-служба Верховної Ради України.

Павло Лазаренко: Лад навести можна

(Початок на 1-й стор.)

Торік наприкінці грудня у Нікополі сталася, по суті, катастрофа — вийшла з ладу центральна магістраль теплопостачання. Ледве не чотири сотні багатопверхових будинків залишилися без опалення. Уявляєте, що було? Досі, до речі, не відшкодовано мільйон двісті тисяч гривень збитків, заповняючи цією аварією. А ось тепер виступ на сесії міського голови з Нікополя Сергія Степуня не зміг «порадувати» депутатів: де гарантія, що подібне не повториться, якщо Сергій Володимирович просить терміново підняти грошей? Інакше він не ручається, що його місто може не боїтися наступних холодів.

Ніби коментуючи нікопольського голову, депутат-лікар із сусіднього міста Орджонікідзе Жорж Шутофов виступив, що житлово-комунальні підприємства і служби кинути у нас напризволяще — «на самовивантаження, фінансуючись за залишковим принципом».

У Нікополі, Кривому Розі, Дніпродзержинську, інших містах — великі сектори індивідуально-приватного життя. Це не кажучи про сільську місцевість, де й потім тверде паливо залишається найбільш «популярним». Та поки що вугілля завезено населенню аж... 2,7 відсотка від поданих заявок. У школи,

дитсадки та лікарні ще практично нічого не завезено. Отож уже нині можна прогнозувати, що у грудні в посадах та лісоматках рубатимуть на дрова дуби, клени, акації...

Втім, кому дивуватися, якщо підприємства промислово-енергетичного комплексу з плановими заходами підготовки до зими? Упоралися досі на 18–22 відсотки, а на теплоелектростанції резерв вугілля не перевищує запасів на 6–7 діб роботи.

Тому сесія обласної ради, яку вів Павло Лазаренко, подивилася на проблему насамперед крізь призму потреб кожного міського чи сільського мешканця і повила мову про «реалізацію втраченого і реальні виходи зі становища». Так, далеко не всі наймачі і власники квартир спроможні нині оплачувати утримання свого життя. Та депутати з'ясували, що передбачені чинним законодавством можливості по наданню субсидій сповна не використовуються. З іншого боку, і заможні власники життя дозволяють собі, придбавши по кільця помешкання, не сплачувати за всі. І ніхто не поспішає вживати відповідні заходи.

Звичайно, фінансові труднощі підприємств житлового господарства спричинені не тільки заборгованістю

населення за квартплати та за комунальні послуги. Поряд депутата Олександра Дорошенка поширили досвід криворізьких, які на житлово-експлуатаційних дільницях відкрили пункти прийому платежів, лише частково здатна розв'язати проблему. Облдержадміністрації й її фінансовому управлінню обласна рада запропонувала, «враховуючи підсумки виконання бюджету за 9 місяців ц. р.», внести до нього зміни «в частині здійснення дотаций житлово-комунальному господарству» для ретельної підготовки до функціонування в осінньозимових умовах.

Обласна рада у Дніпропетровську одностайно стає на позиції соціального захисту людей. Не випадково уже в жовтні вона намітила обговорити на сесії ефективність використання бюджетних коштів і виплати пенсій та інших соціальних витрат, а у листопаді — про реалізацію конституційних прав людей та стан погашення заборгованості у зарплатній платі підприємствами, організаціями і установами області.

Поки що депутати мусили зосереджуватися на заборгованості Дніпропетровщини за спожитий газ, за електроенергію. Вона практично не знижується, навики, сягнула настільки критичних меж, що загрожувала фатальним чином

Життя рад

«відгукнутися» саме взимку. Голова обласної ради Павло Лазаренко особливо наголосив, що можливість йі варіанти погашення боргів за енергоносії існують. Досить лише органам виконавчої влади і керівникам підприємств та служб проявити бажання, волю, кмітливості — почуття обов'язку, щоб «забезпечити неухильне виконання графіків ліквідації цієї заборгованості в масштабах регіону».

Стосовно «Облпаліва», яке по забезпеченню населення вугіллям «спроможне справити лише на 2,7 відсотка», натомість шни на нього — навіть для підтовиків і пенсіонерів — «підвищилися до сотні й більше гривень за тону», депутати висловлювали гнівно. І запропонували облдержадміністрації визначитися, справляється вона зі своїми обов'язками чи ні?

Вимогливі рішення облради можна сприймати і за її намагання «брати верхи» в області, як встигли уже «розтлумачити» тут документи, прийняті на останній сесії. Навчє краще «плати заздалегідь»? Насправді — і, мабуть, дійсно вперше — корпус обласних народних депутатів заявив, що є повноваження, котрі означено в компетенції місцевої представницької влади. Там паче, що ці повноваження цілком логічні й стосуються життєво соціальних інтересів населення в наш надто важкий для людей час.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

УТРЕТЕ ВИЗНАВАТИ НЕ ДОВЕДЕТЬСЯ...

НЕЗАЛЕЖНІСТЬ України Аргентина визнала ще 5 лютого 1921 року. Декрет її президента під номером 22 сповідає цивілізований світ: «Визнати Республіку Україну, виходячи з прохання, висловленого її урядом. Повідомити про це, опублікувавши в офіційному бюлетені, і передати до Національного Ресстру».

Але історія розпорядилася так, що самостійність України довелося визнавати вдруге — через 70 років. Аргентина стала першою серед країн Латинської Америки, які не зробили. «Вірно, що цього разу вже назавжди, і третє визнавати не доведеться», — сказала у бесіді з нашим

кореспондентом консул Аргентинської Республіки в Україні Александр АНУСО. Хоча найбільшу цікавість викликає тема сучасного життя української діаспори в Аргентині, зміст бесіди виходив за її рамки.

На запитання, скільки українців мешкає в Аргентині і де саме, консул зауважила, що українську діаспору слід поділити на дві групи: тих, що залишили свою Батьківщину 30 і більше років тому, та на недавніх іммігрантів. За останні два роки — це три тисячі чоловік. Можливо, через те, що умови вїзду на постійне місце проживання до Аргентини не надто суворі.

— Але вигідного геополітичного становища замало. На ваш погляд, що потрібно зробити українцям, аби авторитет нашої держави зріс на міжнародній арені?

— Це особиста думка, але вона шира. Україна має використати той чинник, що у міжнародній спільноті до неї великий інтерес. І Європа, і Латинська та Північна Америка чекають на Україну. І з цього інтересу можна скористатися, розширити міжнародне спілкування, щоб посісти гідне місце у світі. Безумовно, починати треба з внутрішніх справ, з економіки, що керівництво вашої країни, як я вже переконалася, добре усвідомлює.

Зазирнувши в історію моєї держави. Аргентинська економічна криза тривала 40 років. А сьогодні весь світ уже говорить про «аргентинське диво», вражаючи темпи розвитку держави. Україна могла б вивчати наш досвід. А до того ж, Аргентина — важливий діловий партнер України, ми маємо великі експортні ресурси й імпортні можливості.

Насамкінець хочу побажати талановитому, здібному, працьовитому українському народові успіхів у будівництві своєї держави, її керівництву — наполегливості, сили і сили на вибраному шляху. А читачам газети «Голос України» бажаю здоров'я, щастя, сімейної злагоди та добробуту!

Бесіду веде Олена ЯХНО.

Хроніка. Факти. Події

• Лондон

Монархія переживає кризу

Британська монархія повинна стати на шлях радикальної модернізації — інакше їй загрожувє кінсь. Такий основний висновок опитування громадської думки, яке здійснено дослідницькою службою Ен-Оу-Пі для газети «Санді таймс». Воно відбулося за тиждень після поховання принцеси Уельської Діани, трагічна загибель котрої викликала безпрецедентний вияв співчуття з боку широких народних мас на фоні попередньої доволі стриманої реакції королівської сім'ї. Майже три чверті учасників опитування заявили, що королева Єлизавета II втратила зв'язок з народом і не відчувала його настроїв. Більше половини населення вважає, що вона повинна зрестися престолу негайно або за три роки, коли їй виповниться 75. 42 відсотки переконані, однак, що Єлизавета II повинна правити до кінця свого життя.

• Осло

Вибори можуть закінчитися зміною уряду

Учора в Норвегії відбувалися парламентські вибори. Від результатів голосування залежить, чи залишиться при владі уряд Норвезької робітничої партії (НРП). Лідер партії і прем'єр-міністр Турб'єрн Ягланд заявив, що його уряд постане у відставку лише в тому разі, якщо за НРП проголосує не більш як 36,9 відсотка виборців, тобто менше, ніж на минулих виборах 1993 року. Якщо ж цей рубіж буде подолано, то, за словами Ягланда, «це стане свідченням підтримки населенням курсу НРП», і тоді уряд НРП залишиться при владі.

• Тель-Авів

Вимагають відставки Нетаньяху

Багатотисячна демонстрація на підтримку мирного процесу відбулася з ініціатиивої вільної палістинської організації «Мир — сьогодні», опозиційних партій «Авода», «Мерец», комуністичної партії «Хадаш». Її було присвячено четвертій річниці підписання «Декларації про принципи проміжного врегулювання» між Ізраїлем та палестинцями. Учасники маніфестації різко критикували політику уряду, звинувативши його в заморожуванні переговорного процесу з арабськими сусідами, і зажадали відставки прем'єр-міністра Бін'яміна Нетаньяху.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних агентств.

Знову не домовились. Цього разу через фермерів

СПІЛЬНА сільськогосподарська політика, чинна в Європейському союзі, має бути переглянута до вступу в союз нових членів з числа країн Центральної і Східної Європи. Але провести таку реформу буде нелегко.

Міністри сільського господарства країн ЄС дуже холодно сприйняли проєкт програмного документа «Порядок денний-2000». Він, зокрема, передбачає зниження закупівельних цін на зерно на 20 процентів, на яловичину — на 30, на молоко — на 10 процентів. Нині різниця між закупівельними і ринковими цінами компенсується прямими бюджетними дотаціями фермерам.

Якщо зберегти нинішній поряд-

док дотаций, то бюджет ЄС, який і так на 60 відсотків складається зі статей, що регулюють сільськогосподарські ціни, не потягне залучення до системи нових порівняно слабоброзовених країн зі значною часткою аграрного сектора в економіці. Відміна

дотаций завдасть удару мільйонам фермерів Західної Європи. Критикуючи проєкт реформи, запропонований Європейською комісією, міністр сільського господарства Бельгії Карел Пінкстен відзначив, що вона серйозно підриває прибутки бельгійських фермерів: на 10 відсотків у середньому та на 35 відсотків — у спеціалізовано-му тваринництві. Брюссель не може на це зголоситися. Його французький колега Луї Ле Панскєс вва-

жає, що для пошуку підходящого варіанта реформи знадобиться не менш як два роки переговорів: реформа мусить забезпечити незалежність постачання країн ЄС, гарантувати продовольчу безпеку союзу і гармонійне використання його території. Проте «Порядок денний-2000» має бути прийнято на саміті ЄС у Люксембурзі в грудні. Міністр сільського господарства ФРН Йоген Бурхерт назвав запропонований варіант реформи просто неприйнятним.

Окрім самого автора сільськогосподарської частини «Порядку денного-2000» європейського комісара Франка Фінлера, проєкт реформи, що передбачає приведення європейських цін на аграрну продукцію у відповідність до світових, підтримали лише Великобританія, Швеція і Данія. Його найбільш жорсткими супротивниками виступили ФРН, Бельгія та Ірландія.

За матеріалами зарубіжної преси.

БРИТАНЦІ ПРИХОДЯТЬ ОСТАННІМИ, АЛЕ ЗАЛИШАЮТЬСЯ НАДОВГО

Днями співробітники Посольства Великобританії в Україні зустрілися з українськими журналістами. Мета — широко ознайомити громадськість зі своєю роботою. «Усіх завжди цікавить, що відбувається за «таємничими» дверима посольства», — пояснив британський посол Рой Рів.

А відбувається таке. Сьогодні в посольстві 17 британських дипломатів і 43 ук-

раїнських працівники. Найактивніші — комерційний відділ та фонд «Ной-хау», хоча саме в їхній «парфадіях» виникає найбільше проблем. Скажімо, надзвичайно малий обсяг британських інвестицій в українську економіку. І річ не в тому, що Великобританія не зацікавлена в інвестиціях: англійських бізнесменів лякає відсутність законодавства і бюрократична процедура. Пер-

спективні проєкти співпраці вбачають у створенні спільних підприємств у галузі енергетики та сільського господарства.

Британський фонд «Ной-хау» зі своєю програмою допомоги працює в Україні з 1991 року. За 6 місяців 1997 року фонд витратив 9,5 млн. фунтів стерлінгів на реструктуризацію ферм в Одесі та Харкові, створення консультативного Агробіз-

несцентру в Одесі, роботу експертів у Донецьку, закриття нерентабельних шахт і перекаліфікацію шахтарів.

В англійців є така приказка: «Британці приходять останніми, але залишаються надовго». «Я сподіваюся, що саме так буде з нашими бізнесменами на українському ринку», — оптимістично заявив Рой Рів.

Оксана БУНЬКІВСЬКА.

Надзвичайний і Повноважний Посол Великобританії в Україні Рой Рів. Фото Володимира ФОМІНА.

В. Коломойцев

НОВИЙ КУРС

Державне регулювання економіки як основа подолання кризи і механізм відвернення

Буває щось, про що говорять:
«Дивись, оце нове»;
Та це було вже у нас,
Які передували нам.

Старий заміт. Книга Екзюпюста.
Глава 1, вірш 10.

Errare humanum est; stultum est
in eo perseverare. Людини властиво
помилатися, а дурневі — повторювати
помилки.

3 статки.

ГОЛОВНИМИ індикаторами економічного і соціального стану держави є валовий внутрішній продукт і національний дохід. Динаміка їх падіння, починаючи з 1990 року, розкриває траєкторію кризи у народногосподарському комплексі України.

Темпи падіння ВВП жорстко пов'язані з динамікою суспільно-політичної ситуації: 4% — у 1990 році, 8,7% — у 1991-му, 9,9% — у 1992-му. У 1993 році — перед виборами — падіння ВВП становило вже 14,2%. У 1994 році виборів — в Україні спостерігаємо чим не найбільше у світі річне падіння обсягів промислового виробництва — 28%. Надалі падіння ВВП уповільнилося, однак залишалося істотним — 11,8% у 1995 році, 10% — у 1996-у. За підсумками першого півріччя 1997 року падіння ВВП до відповідного пе-

ріоду 1996 року становить не менш як 6%.

Сухі цифри падіння обсягів виробництва демонструють об'єктивну реальність: сьогодняшній лежачий національна економіка не забезпечує життєдіяльності держави і відтворення генерофуду та армію не фінансують.

Якщо наведено вище багаторічна тенденція падіння обсягів виробництва в найближчі місяці не зміниться, то до підсумків виборів 1998 року Україна прийдє з обсягом ВВП, що становитиме близько 5% відсотків від рівня 1990 року.

За аналогією з попереднім роком загальних виборів — 1994-а, коли річне падіння ВВП становило 28% (з урахуванням того, що на сьогодні в економіці залишилося трохи більш як 35% обсягів ВВП 1990 року), наше суспільство опинилося перед лавиною цілковитої неорботності втрати основних виробничих фондів — основи життєдіяльності і незалежності держави.

Що ж треба зробити для подолання кризи?

Відповідь на це запитання у сфері економіки сформулював автором статки у низці наукових праць загальним обсягом понад 100 друкованих аркушів, у докторській дисертації з економіки на тему «Структурна трансформація промислового комплексу України» та відповідній економічній монографії, в історичній монографії «100 днів пре-

зидента Ф. Д. Рузвельта». Здійснення ефективною промислової політики, створення сприятливого інвестиційного клімату для залучення як державних коштів, так і приватних, є беззаперечною основою інвестицій на розвиток українського промислового комплексу, захист і розвиток вітчизняного виробника, рівноважності усіх форм власності, регулярної виплати зарплатної плати і державній гарантії збереження грошових заощаджень народу як головного інвестора національної економіки, конструктивна взаємодія і взаємоповага представників виконавчої і законодавчої гілок влади заради збереження народу і держави — основні ділянки ліній боротьби з економічною кризою.

Розгорнутий план дій і першочергових заходів державного регулювання проведення антикризових економічних процесів буде наведено автором у наступних публікаціях. У пропонуваній статті вважаю за потрібне передусім ознайомити шановного читача з досвідом подолання економічних криз урядів ряду країн, котрі заведки введено в економічній реформі інструментів та інституцій державного регулювання не тільки змогли зупинити розвиток кризових тенденцій, а й забезпечили вихід своїх держав у число країн світу, що розвиваються найдинамічніше.

Україна-Латинська Америка: одяжки мотиви реформ

Ситуація в українській економіці останніх п'яти—семи років багато чим нагадує ту, що мала місце в Латинській Америці на початку ХХ століття: на торговельно-посередницьких операціях з імпорту-експорту сировини та аграрної продукції відбувалося бурхливе нагромадження грошових капіталів. Гроші осідали на банківських рахунках і практично не використовувалися для розвитку виробництва. Відбувалося масове приривання нерухомоті, ділові люди абсолютизували спекулятивні обробки. В умовах глибокої економічної кризи початку 1980-х років латиноамериканські політики і експерти багато в чому (не відрізняючи і не завжди) врахували цей негативний досвід. Де пізніше, де раніше уряди країн континенту розробили й впровадили досить ефективні механізми і методи акумулювання грошових нагромаджень та їх спрямування у виробничу сферу. Причому саме створення і запровадження механізмів та інституцій державного регулювання провідних економічних процесів і товарно-фінансових потоків відіграли вирішальну роль у подоланні економічних депресій у цих країнах.

Цифри економічного розвитку латиноамериканських держав підтверджують висновок про те, що цей географічно відокремлений континент має перспективне значення для України з погляду використання відповідного досвіду реформ. На думку автора, ця паралель набуває особливої ваги з огляду на таку обставину. Латиноамериканці зіткнулися з серйозною економічною депресією на початку 1980-х років після майже сорокарічного періоду певного прогресу в деяких держав регіону. Так, у Мексиці за менш як 50 повновисних років виробництво зросло у 63, у Бразилії — у 50, в Аргентині — у 16 разів (у порівнянних цінах). У розрахунок на душу населення показники становили, відповідно, 16 (Мексика), 10 (Бразилія), 8 (Аргентина). Держави, що порівняно відставали, також істотно збільшили виробництво. В Колумбії і Перу виробництво товарів на душу населення зросло у 18 разів, у Чилі — у 5.

Навіть якщо врахувати взяті для порівняння вкрай низькі початкові показники 1945 року (вони були мінімальні), цифри вражають.

Однак у середині 1980-х років виробництво в країнах континенту почало згортатися. Практично всі

їх охопила катастрофічна депресія. Мінусове економічне «зростання», різкий стрибок зовнішньої заборгованості, що зростає до сотень мільярдів доларів, з одночасним падінням обсягів експорту, загрозла національній безпеці внаслідок зовнішньої заборгованості, «відплив» місцевого капіталу, нестерпні умови життя більшості населення, тотальний песимізм мас — у такому стані опинилися економіки ряду латиноамериканських країн після успіхів попередніх десятиліть.

Щось подібне відбувалося і в колишньому Радянському Союзі, коли, після більш-менш істотного поліпшення соціально-економічного становища народу, в 70-ті роки, за умов керування державою дедаль старіючим складом Політбюро ЦК КПРС на початку 1980-х років почалося спешне поступове, а потім й обвальне падіння виробництва. В обох випадках (у Латинській Америці і в СРСР) у відомості багатьох громадян економічне падіння асоціювалося з «поспішною демократизацією».

Формування суспільних механізмів протидії розвитку кризи

Кризові процеси в латиноамериканських країнах за очевидної неспроможності популістських рішень, пропонування «зліва» і «справа», стимулювали розвиток політичного центрризму, зумовили появу нових лідерів, котрі наслідують запропоновані прискоренню аналізую заради розвитку економіки, проведення макроекономічних реформ, орієнтованих передусім на збільшення обсягів експортного виробництва. При цьому в політичному житті суспільства мала місце категорична відмова від повернення до тоталітаризму. Тривала поступова демократизація економічного життя.

Так само, як і в нинішній Україні, в центрі уваги латиноамериканських реформаторів опинилася фінансова політика. Після розгубленості 1983—1985 років настав етап активних пошуків. У результаті за сім років (1986—1992), під час яких були підйоми й падіння, більшість країн вдалося відносно стабілізувати курси національних валют, закласти основи зростання експорту і балансованості торгового балансу.

Багато хто із зарубіжних дослідників звертає увагу на той факт, що в умовах величезних зовнішніх заборгованостей найбільших успіхів у здійсненні реформ досягли латиноамериканські держави, які знай-

шли оптимальне поєднання між державним регулюванням і розвитком національного підприємництва. Ривок в економічному розвитку, що став наслідком цього поєднання, виявився найпомітнішим саме в тих країнах, де державне регулювання було спрямоване на вищезазначений розвиток експортного виробництва і загальне стимулювання національного виробника. Наголошують, що це робили й тоді, коли явно відчувалася потреба в нарощуванні імпорту цілого ряду товарів. З боку державного керівництва вживалися рішучі заходи, спрямовані на підвищення конкурентності національного виробництва шляхом створення й підтримки державою передусім тих підприємств, які мали певні переваги, тобто проблему пріоритету розв'язували передусім, виходячи з прагматичних позицій швидкого й ефективного досягнення кінцевих відцудних економічних результатів.

У свою чергу, вибір пріоритетів сприяв повнішому задіюванню ресурсів та їх ефективному (ошальовому) використанню.

Латиноамериканські політики дійшли висновку про необхідність посилення державного контролю й регулювання на підставі врахування цілої низки чинників: металізації минулого; високих показників державної власності; посилення тенденцій корупційності чиновників і бізнесменів; масового падіння дисципліни; негативних наслідків проходження етапу «захоплення» вільним ринком. Ці обставини, однак, не сприяли відмові від проведення структурних реформ. Головним і вирішальним чинником успіху в проведенні реформ у більшості латиноамериканських країн було те, що, на відміну від України початку 90-х років, роль держави в процесах реформування економіки зростала, а не зменшувалася.

Державне регулювання впроваджувалося у суспільно-політичне життя як комплексний механізм законодавчих, інституціональних та економічних інститутів, які сприяли б становленню й розвитку легальної економіки, головним суспільно-економічним призначенням якої було забезпечення великої кількості робочих місць за рахунок розвитку національного виробника товарів і послуг.

З другого боку, держави в Латинській Америці розглядали як інститут забезпечення суспільних потреб через підтримку підприємств, які працюють передусім у виробничому секторі. Це слід обов'язково врахувати у разі спроб використати іншими дер-

жавами регіонального досвіду країн континенту.

Водночас практично в усіх країнах Латинської Америки регулятивно-планова функція залишається своєрідним покликанням державних діячів. На перший план вишшли функціональні обов'язки законодавчої й виконавчої влади, пов'язані із захистом засад легальної економіки й чесної конкуренції, створенням політичних та правових гарантій функціонування національного виробництва. Водночас за державними службовцями й парламентаріями залишається справляння впливу на міжнародні економічні й торговельні відносини національного бізнесу, його адаптації до існуючого у світі розподілу праці.

Можливість і сфери застосування досвіду реформ країн Латинської Америки для України

Намагаючись використати латиноамериканський досвід в Україні, слід зв'язати й на інші не менш складні обставини. До них належить специфіка ставлення до періодів кризи в економічному стані держав і суспільств.

По-перше, ця специфіка полягає в тому, що під вишем наведеним поняттям «захист» у країнах Латинської Америки розуміють сприяння переходові до «законних легальних ринкових» відносин, скажімо, північноамериканського чи західноєвропейського зразка. У цьому зв'язку саме державним органом управління введено першорядну регулятивну, планову та контрольну роль у справі втілення програм розвитку національної економіки. Развідуючи, зокрема, приклад «Нового курсу» Ф. Д. Рузвельта (США, 1933—1941 рік), латиноамериканські державні діячі, котрі досягли найбільших успіхів у реформах, доручали розробляти їх переважно незалежним науковим колективам. При цьому, як правило, за винятком Чилі, саме за парламентами було залишено завдання попереднього визначення стратегічних цілей тієї чи іншої програми.

По-друге, сама держава встановлювала стабільність поєднання політичних та економічних перетворень. Характерною рисою тут є прагнення до відносної первинності в часі проблем відновлення національного виробництва і реформ в економічній сфері впровадженням ліберальної моделі суспільної демократії. Значущість останньої від того не стає меншою. Йдеться передусім про черговість: відповідно до економічного зростання відбува-

ється посилення

тичних засад. І по-третє, відповідно до сценарію, який сприяє інвестиції, приватизації, економічному розвитку. Хочуть до певних значимих головних чинників «хорошого» виробництва.

Четверта увага зумовлена тою управлінською поступово, оновлювати країну на розвиток.

Впаде втручання держав в економіку виробничий обов'язок жити, але існують від політичних елементів. Активність сприяє від проведення інноваційних інструментів, конами в тоді приватично до діяльності винна і активні до розспрямування інтересів на законодавстві ти. При результативності, номік, мас владних стр відповідальності знаходить «особу» найсуспільстватання на представників ганах «кондаей», ст шляхом, м латиноамерикантине значення.

Характеркських рменш уважикористаннями й поліключення в відносної апро самоуорганізаторта як реальномік. А зорасистемі у здійсненні бізнесу ні в якому

Відмову регулюванняють збудовтверджен, запл. Воднак званакція», що підприємствпаків державності, бжімим інпідтвердженсебе відновповідно до визначеного розглядати канське економічудя для себе». Чималийнішньої ситуації в країні го континентості, екон

правових і полі-
кратії.
осуджається пос-
кованість у здій-
щі як чинника,
енню легальних
ним завданням
вищення соціаль-
фективності ви-
иво зражено під-
зації в експортно
ицтвах: одним з
ів тут є захист
н терспективи
н, ієнтованих

правових і полі-
кратії.
осуджається пос-
кованість у здій-
щі як чинника,
енню легальних
ним завданням
вищення соціаль-
фективності ви-
иво зражено під-
зації в експортно
ицтвах: одним з
ів тут є захист
н терспективи
н, ієнтованих

ина, яка заслуго-
гає в чіткому ро-
державні органи
ні, знову ж таки
о й особистісно
повідно до виходу
рівень ринкового

та обставина, що
американських
чні, фінансові й
ї, що вважається
ійсяється зав-
нь помітно зале-
ситуацій та істо-
ов'язковим
галі політична
них людей, що
ті й законності
їх операцій. Ла-
політики пере-
на певному ета-
ес втрачає інтерес
ї. Держава по-
в відповідній мо-
дучати бізнесме-

законопроектів, зміну в державних і приватних підприємств, стимулює інвестиції, крім позитивних економічних національних економічних позитив і для України. Вони «поділяють» з другого боку, «з'являється» в економічній частині, чиним, зростає, у етапі реформи парламентів і організації, «доводиться» на ній, «тегальним» виходити з ладу.

...сою латинамери
що вимагає не
вчання і, головне,
аїнськими експер-
і, є цілковите вик-
них умовах навіт
і (не кажучи вже
) держави подол
атного виробни
ови ринкової еко-
перевага відста
ній управлінськ
омонії. Незалеж

єржавних інтересів
абсолютізується.
иви від контролю
планування вважа-
ому є безліч під-
в ході привати-
цілком можлива
отна націоналіза-
меті оздоровлення
крівів. Уряди ви-
здійснює продаж
належить, зару-
ам, які легітимі-
в'язана взяти на
виробництва від-

...аментом і урядом
...кутом зору слід
...ме латиноамери-
...не прислів'я: «Іс-
...алу, держава існує»
...нь подібності між
...в Україні та ситу-
...иноамерикансько-
...десятилітньої дав-
...ий аналіз вагомий

позитивних результатів входування більшості країн Латинської Америки у світові процеси поділу праці дає авторів підстави твердити, що недавній досвід латиноамериканських країн щодо впровадження антикризових заходів на підставі задіяння механізмів та інституцій державного регулювання прийнятний для України за нинішніх економічних умов, аніж, скажімо, досвід країн з давніми й усталеними традиціями вільного ринку, що здійснили реформи кілька десятиліть тому.

Більшого, на думку автора, саме в механізми перенесенні в суспільно-політичне життя України (держави, що перебуває у глибокій економічній кризі) ліберальної традиції пов'язаних з нею засад («laissez-faire» — вільного ринку (притаманних країнам розвинутій демократії і сильних державних інституцій, які забезпечують виконання конституційних прав громадян) полягає одна з причин суспільно-політичної та економічної кризи України.

Схоластичне копіювання для економіки України, що перебуває в кризі, теоретичних підходів проведення реформ, які відповідають стабільним економікам, але абсолютно неприйнятні для кризової економіки така теоретична відчуженість та економічна наївність щодо антикризової всемогутності вільного ринку деяких реформаторів на початковому етапі проведення реформ призвели до гіпертрофованої деградації суспільно-економічних відносин в Україні.

Зменшення ролі держави в процесі реформування економіки однозначно веде до зростання криміналітету, «тінізації» найприбутковіших товарно-фінансових потоків, до руйнування виробничої інфраструктури, соціальної напруги і зuboження великої кількості людей. Усе це ми бачимо сьогодні в Україні, аналогічні економічні та суспільно-політичні процеси відбуваються і в країнах Латинської Америки.

Пройшовши через величезну кількість соціальних конфліктів, у тому числі і внаслідок численних прорахунків за останні десятиліття, латиноамериканці переконалися у нездійсненності позитивного реформування економіки без активної участі держави в розробці й реалізації соціальних програм. При цьому регулятивна функція держави переважно розглядається в контексті «мобілізації» не тільки військових, а й економічних ресурсів, а в контексті приватизації підприємств, не менш зацікавленого в суспільній стабільності. Державне регулювання передбачає передусім наявність ефективного законодавства, що забезпечує розвиток легального вітчизняного бізнесу.

Захоплення держави «шоковими» акціями, як свідчить досвід цього регіону, майже завжди загострювало ситуацію в суспільстві, відкладаючи його в минуле і частіше змінюючи з політичної арени політиків — лобовителів «шокової терапії». До влади внаслідок цього можуть повернутися ретроградні, після чого неминує настає чергова «руйнівна революція». Реформатори повертаються до влади «розумнішими», але змушені діяти під значно сильнішим вогнем критики і в умовах значно більшої кризи.

Та головне навіть не в цьому. вважають латиноамериканські реформатори, які пройшли через такого роду «конвульсії». Найбільш згубним наслідком таких поворотів є те, що «історично обов'язок відновлення реформ» відбувається в таких випадках в умовах ще більшого зuboжіння мас, ослаблення національної економіки і падіння довіри до влади як такої. Тому слід

звернути особливу увагу на те, що у тих країнах Латинської Америки, де ліберальні моделі західного зразка дали найпозитивніший ефект «шоковим» законам завжди передувало здійснення соціальних заходів. Характерно, що практично жодна держава континенту не відмовилася від нарощування зовнішніх позичок та їх часткового використання (в разі крайньої потреби) на соціальні цілі. Однак цей самий досвід переконує в обов'язковості паралельного залучення зарубіжних інвестицій до розвитку національного виробництва.

Процес зміни власника в латиноамериканських країнах, як уже зазначалося, відбувався за активної участі держави без використання відомої маси наuczepицiв. У своїх позитивних проявах він найбільш помітний там, де використано елементи політики державного регулювання з урахуванням багатогачу сучасного українського досвіду традицій державної власності. Поряд з цим латиноамериканський досвід засвідчує, що «народна приватизація» не в змозі зробити основну масу громадян реальними власниками. Навіть у Чилі, де цю модель використовували найактивніше, власниками стали не більш

Продаж частини акцій підприємств зайнятому на них персоналу здійснювався з урахуванням усіх супутніх чинників, але як є загальною кампанія. Що ж до великих фірм, то їх, як правило, продавали на конкурсній основі вітчизняним фінансово-промисловим групам з легальним капіталом, які були зобов'язані державою здійснити модернізацію та оздоровлення відповідних підприємств. Отримуваних коштів держава спрямовувала головним чином на соціальні цілі, що зменшувало наслідки соціального «пошкод-»

Але загалом у реформуваних національних економік латиноамериканські держави зробили на приватизації особливий наголос, бо в переданих збиткових для держави підприємств місцеві реформатори вбачали вкрай важливий важіль впливу на фінансову стабілізацію. Інша справа, що, як правило, не допускали «штучного» банкрутства вигідних і потрібних для розвитку державної економіки підприємств.

У результаті здійснення приватизації під контролем парламенту більшість урядів латиноамериканських країн отримали значні кошти передусім для соціальної програми. Регіональний досвід у цій сфері відзначається тим, що для надходжень до соціальної сфери практично дуже мало використовували фінансові кошти, що надавали 3-за кордону. Значно більшою мірою реалізували прибутки від участі в приватизації національного бізнесу. Як наслідок, приміром, Аргентина отримавши 9 мільярдів такої приватизації 9 млрд. доларів, час

Разом з тим латиноамериканські експерти стверджують про неприпустимість спрямування поточних надходжень від приватизації на розв'язання проблем наповнення бюджету. Більшу доцільність продемон-

струвало використання цих коштів на здійснення широких соціально-економічних програм, перспективних виробничих проектів.

Держава не відмовляється, особливо попервах, від контролю за підвищенням ефективності роботи приватизованих підприємств. Саме країнах, що здійснюють приватизацію під державним і парламентарським контролем, рівень інфляції зменшився найпомітніше. Важливо, як свідчить досвід країн Латинської Америки, не ідеалізувати приватизацію, а розглядати її в загальному комплексі реформаторських зусиль для підвищення соціально-економічної ефективності виробництва, стимулювання ринків капіталу і біржової діяльності.

З 3-й половини 90-х років, приватизацію вважали за важливий засіб відкриття зарубіжних ринків для національних компаній країн регіону. За останні чотири роки мексиканські, аргентинські, чилійські, бразильські і венесуельські фірми досягли значних успіхів у реалізації своїх акцій і цінних паперів на Нью-Йоркській фондовій біржі. Це дало їм змогу зібрати самостійно великі суми грошей для інвестування в інші галузі економіки. Важливо й інше: роздрядження здійснювалося без пововаження передавати низки підприємств до управління зарубіжних фірм. На підставі розроблених урядами і ратифікованих парламентами відповідних правових угод іноземні фірми не мали можливості діяти винятково на свій розсуд і, відповідно, були своєю діяльністю в державних інтересах. Таким чином, підприємства після безвідсоткових і необтяжливих для державного бюджету інвестицій, як от матеріальні активи — фінансові ресурси, обладнання, нематеріальні активи — технології, ноу-хау, патенти, реєстрації, ліцензії, мали можливість починати працювати, створюючи робочі місця для населення.

Таким чином, загалюючи, можна зробити наступні висновки: передача латиноамериканська економічна думка схильна вважати, що зміненню ролі держави в умовах переходу до «нормального ринку» багато в чому залежить від стану легального національного капіталу. Стримуючи його зростання, держава позбавляє себе перспективи. З іншого боку, відпускаючи незмішній бізнес, який політично не є визначився, на самоплив, держава також ставить себе перед непередбачуваним майбутнім — однією з істотних загроз є «етнізація» не лише економіки, а й політичного життя країни.

Значна роль належить середньостатистичній латиноамериканській державі і в справі зняття бар'єрів на шляху розвитку зовнішніх відносин. Тут ніби водночас відбуваються два процеси: «стимулювання національного експортеру — лібералізація цін і ринків».

Латиноамериканські держави дійшли висновку про потребу відкинути ідею збалансованості бюджету винятково методами регулювання обмінного курсу, рівня цін, виплатової заробітної плати і соціальної допомоги. Річ у тому, що на власному досвіді вони переконалися в негативному впливі такого підходу на інвестиційний клімат і його тимчасового впливу на стримання інфляції. Досвід країн, що кинули переконувати країни, що державна політика подолання бюджетного дефіциту не має стримувати внутрішні інвестиції.

З іншого боку, регіональний досвід свідчить про хибність політики, що допускає зростання інфляції в обмін на економічне пожвавлення і зниження рівня безробіття.

Природно, в рамках цієї публікації важко розгорнуто подати інші аспекти латиноамериканського варіанту подолання економічної катастрофи. Проте варто гадає, що досвід країн далекого регіону є мовляв, для України просто зобов'язана використати.

Один з головних уроків боротьби з кризою в країнах Латинської Америки полягає ось у чому. Хибним для антикризової програми є уявлення про функціональність зв'язків державних інститутів з економікою в контексті виконання допоміжних функцій в економіці. Вихід з кризи, подолання нестачі і бідності неможливі винятково за допомогою приватного підприємства.

ричиняє популізм державних органів, зручний у боротьбі за влада, але згубний у реальній політиці.

Авторитарні режими в змозі
ти поштовху реформам, але
у при цьому часто платить на
зає незіставна з результатами

[illegible]

Термін новий курс – це політична стратегія, запроваджена Іваном Франком і Делано Рузвельтом, що ввійшов в історію XX століття і мав подальший розвиток у процесі реалізації антикризових програм у країні світу, означає економічну політику розвитку держави на основі державного господарства. На доіндустріальній епосі XIX століття з'явився термін криза з індивідуалізмом приватної підприємництва в XX столітті – це науково-технічні революції в зв'язках з цими революціями економічними і політичними – приїшла епоха розквіту національного розвитку націй – Ф. Д. Рузвельта для подолання кризи «Великої депресії» – передбачав створення урядових економічних інститутів державного характеру, боротьба з «Великою депресією» на глаом: «Уряд повинен знизити свою першу функцію – захист суверенітету»

Через три роки розпочинається третій етап — епоха, яка стане століттям інтегральних і міжконтинентальних державних союзів. У Білорусі зроблено висновок про те, що політика ізоляціонізму сприяє виникненню економічних депресій. Наслідуючи на мимучуї трудної історії, економіка й спільний ринок єдиними рушіями силами у ставленні до державних союзів. НАФТА, ЄС, двосторонні і багатосторонні контакти в СНД, АСЕАН — нинішній шлях до державно-економічних об'єднань третього тисячоліття.

До соціозорозвитку цих міждержавних союзів крайнім із слабкою економікою входує наше. Дефіцит платіжних коштів, збільшення витрат на зовнішній баланс бюджету, зменшення народжуваності і зростання захворюваності, старіння населення, руйнування екології техногенними катастрофами, виснаження природних ресурсів, втрата генфонду нації — це реальні сучасні проблеми, які геть позбавляють нас можливості рівноважного міждержавного співробітництва у наступному столітті. Наш народ, наше суспільство, на жаль, не завжди розуміє значущість економічного становища, не розуміє, як це може призвести до доларів кризи. Як і для прикладу, в Україні головне тут громадське об'єднання суспільства на національному рівні, а не політичне, як це відбувається в центристській політичній ідеології. Як і в автор статті сформулював:

«Державне регулювання економіки як основа національної ідеології подолання кризи і механізм відновлення громадянської катастрофи».

Валерій КОЛОМОЙЦЕВ,
народний депутат України,
доктор економічних наук.

«Те, що добре для АвтоАЗу, добре і для України»

Звернення до депутатів Верховної Ради України керівництва і трудових колективів ВАТ «АвтоАЗ» та суміжних підприємств автомобілебудування

Шановні народні депутати! Найближчим часом ви розглядаєте в другому читанні проект закону «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні», відомий усім як закон про 500 тисяч працівників найбільшого в нашій державі підприємства з виробництва легкових автомобілів «АвтоАЗ» та його 179 підприємств-суміжників, усієї галузі та економіки країни.

Ми знаємо, що ви добре обізнані з катастрофічним станом справ в українському автомобілебудуванні. Своє глибоке розуміння пов'язане із цим проблем і прагнення знайти вихід із кризової ситуації ви продемонстрували 18 липня 1997 року, коли було схвалено Закон «Про списання заборгованості ВАТ «АвтоАЗ». Це рішення дало нам надію на те, що виробництво автомобілів в Україні має перспективи.

Висловлюючи вам ширшу вдячність за підтримку всієї галузі та зайнятих у ній працівників, керівників і трудових колективів ВАТ «АвтоАЗ» та заводів-суміжників сподіваємося, що ви так само уважно поставитеся до розгляду проекту закону «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні».

Як показує досвід найрозвиненіших

країн світу, автомобілебудування відіграє роль локомотива для найважливіших галузей національної економіки, створюючи сотні тисяч робочих місць і у виробничій, і у сервісній. Згадаймо, що історія переконливо довела, зокрема, відому тезу «Що добре для Дженерал Моторс — те добре і для Америки». Ми глибоко переконані, що за вашого сприяння ВАТ «АвтоАЗ» і суміжні підприємства зможуть багато зробити для стабілізації та розвитку економіки України.

Для цього нам україно необхідний закон, який створив би оптимальні умови для відновлення та модернізації виробництва вітчизняного легкового автомобіля, котрий за якістю та вартістю міг би конкурувати з автомобілями такого самого класу, що возяться нині з-за кордону. Зрозуміло, що закон також має справедливо врегулювати наші відносини з вітчизняними чи зарубіжними інвесторами, надаючи їм гарантії, необхідні для успішної співпраці.

Сьогодні в нашій державі немає політичних сил, які відверто виступили б проти підприємств вітчизняного виробника. Це значить, що схвалений вами закон знайде розуміння широкої громадськості України і насамперед жителів тих областей, де оживить підприємства

автомобілебудування і підприємства-суміжники. Від вас нині залежить — бути чи не бути вітчизняному легковому автомобілю і, відповідно, буде чи не буде зайнятість для півмільйона автомобілебудівників, стане чи не стане Україна звалищем та ремонтною майстернею для імпортованих машин.

Так, закон передбачає надання пільг вітчизняному виробникові. І це узвичаєна практика. Ми просимо певних пільг. Але просимо їх тимчасово і не лише для себе. Думамо про прийдешнє, про Україну в третьому тисячолітті — заможну і щасливу.

З вірою в вашу мудрість від імені трудових колективів ВАТ «АвтоАЗ» — голова правління, генеральний директор О. СТОНИКОВ, голова профкому А. БЕРЕЖНИЙ, керівники підприємств-суміжників ВАТ «АвтоАЗ» — ВАТ «Моторний завод», м. Мелітополь А. АНДРИЙЧЕНКО, ВАТ «Автогідроагрегат», м. Мелітополь В. БРУСТІНОВ, ВАТ «Автокольт», м. Мелітополь В. ШЕЛЕСТОВ, ВАТ «Запорізький трансформатор», м. Запоріжжя Л. ХАДЖІНОВ, ВО «Кремійполімер», м. Запоріжжя

О. ХОЛОДКОВ, АТ «Завод гумо-технічних виробів», м. Запоріжжя Д. ГУРДИШ, АТ «Росава», м. Біла Церква В. ЛІННІК, ТОВ СП «Подіформ», м. Дніпропетровськ В. ЧУПІНКО, Лакофарбувальний завод, м. Дніпропетровськ Є. ВАСИЛЕНКО, завод «Точмаш», м. Донецьк Ю. КАЩЕНКО, Кабельний завод м. Кам'янець-Подільський В. ГАМАЛІН, завод «Радар», м. Київ Г. МАЙОРОВ, завод «Юність», м. Краснополь Г. КАМЕНЬСЬ, АТЗТ «Зізіт», м. Луганськ О. КОЛПАКОВ, завод «Хвилі», м. Львів Г. ОСИПОВ, Південнотрубний завод, м. Нікополь О. КУЦЕНКО, «Краситель», м. Рубіжжє В. КОЛОДІЖНИЙ, завод «Ритм», м. Харків С. НАДТОЧИЙ, «Електромеханічний завод», м. Херсон З. ГОРЛОВСЬКИЙ, ВО «Адвіс», м. Хмельницький І. ДУНІЦЬ, АТ «Альянс», м. Чернівці М. ПАПІСВ та ще 150 підписів.

БІЙКА за український автотримисловий ринок, схоже, підходить до кінця. У ній боротьбі наша сторона була надзвичайно зацікавленою особою, хоча водночас і намагалася ставити напки в колеса можливих співпраць. Але, незважаючи на всі «намагання» південнокорейської концерну ДЕУ знову в цих попередніх перегонах і зробив офіційну пропозицію АвтоАЗові. Можна сказати, заручившись відомостями. Справа за розписом і відповідними умовами...

Протягом кількох років переговори не лише з ДЕУ, а й з іншими «нареченими» інвесторами завершувалися врученням представникам фірм традиційного гарбуза. Але кризисний стан, близький до клінічної смерті, в Україні перебуває єдине в українському підприємстві з виробництва легкових машин, яке не дозволяє закордонським «нареченим», а головне, ті «весьлими батькам» у Києві «крутити носом».

Настав момент, коли, як перед вітватем, треба твердо, і як важливо, швидко вирішити: «так» або «ні». І не схилити. Саме в такі моменти життя виникають шалені думки: а раптом обдурять? А, може, краще ще трохи почекають, оглядяться? Чи хто не ризикне? І корейці не були б мудрим автотримисловим дивом, якби не зрозуміли, що справити враження на Україну може не банальна пряма реклама, а практичні аргументи, підкріплені фактами. І, як з'ясувалося, до показового прикладу (не плутати з потьомкінськими селами) — рукою подати.

Зарди цього було організовано тур журналістів до Польщі, щоб ми на власні очі мали змогу переконатися, що об'єкти ДЕУ не лише не розходяться зі справами, а й перевищують очікувані результати. Польська історія з автозаводом легкових машин у Варшаві та виробництвом з випуску вантажових на Любліні до болу схожа на ходина по муках нашого АвтоАЗу. Переговорний процес із кандидатами, інвестори тривав кілька років, і, коли вже всім стало ясно, що зволікання подібне смерті, тобто завод практично визнано

Про те, як гідке качення перетворили на прекрасного лебедя, або Інвесторів не ходити — на ринок не ходити

банкрутом, вибір було зроблено. І старий добрий Полонез не розбився о каміня, падаючи у фінансову безодню, що, як казав Остап Бендер, найглибша о світі, і падали в неї можна все життя: контракт між урядом Республіки Польща і південнокорейською фірмою ДЕУ Моторс було підписано наприкінці 1995 року, а рік 1996-й став багатим в чому показовим. І Полонез із гідкого качення перетворився на прекрасного лебедя — його можна придбати для особистого користування за 7 тисяч доларів США. Можу відверто сказати: азійське «дерево див», як нам заздалося, пречудно прижилося на польській землі, пустило коріння, зацвіло і живна не примусить Польщу чекати.

«Чому ДЕУ?» — це було запитання, що повторювалося без кінця і яке ми ставили й у Варшаві, й у Любліні всім: від робітників зварювальних цеху ДЕУ ФСО до міністра промисловості Польщі, який власноруч підписав контракт з південнокорейським концерном. «У будь-якому варіанті розв'язання проблеми ми були готові до звільнення», — відповіли робітникам середніх років, боязко поглядуючи на телевізійні камери і на початково, яке, все зрозумівши, делікатно відійшло бік. Практично без зацікавлених свідків він продовжив: «Це дивно, але факт, — коли да нас на завод прийшли корейці, то почали не з очікуваної чистки рядів, а з приймання на роботу нових працівників. Їхнього навчання та створення нормальних умов на виробництві. За останній рік завод відірвався з того «нічоготу», від нього залишалося. Він зростає, розширюється і відновлюється. Безумовно, дуже підвищилися вимоги, але виросла й зарплата. Наприклад, за паління в цеху можна сплатити штраф, який набагато більший від зарплати; але за той час, що не витратив на це один перекру, можна заробити солідні преміальні. Такі умови підходять, адже хочемо зобор-

лати гроші й нам дають змогу робити це».

«Були тривалі й багатообіцяючі переговори із «Дженерал Моторс», — відповідало в те саме запитання пан Тадеуш Сорока, який займав тоді пост міністра промисловості Польщі. — Але першою та обов'язковою умовою було цілковите звільнення всіх і всіх. До того ж продукцією американських та європейських фірм ринок уже насичено, а південнокорейська фірма зацікавлена ще й в тому, щоб продукція польської заводу була конкурентоспроможною і вишла як на європейський, так і на азійський ринок».

«Я був у Корей та особисто ознайомився з роботою кількох корейських вестелів і переконався, що найбільшу перевагу не словам, а справам віддає саме ДЕУ. Плюс до цього, ДЕУ — не лише автомобілі, це ще й величезний світ електроніки. Він також має свої тверді позиції на світовому ринку, перш за все роблячи ставку не на «вал», а на якість. А динаміка розвитку нашого заводу з ДЕУ така, що виправдає навіть найоптимістичніші прогнози, на які ми, не розпечені відчаєм, дивилися досить скептично», — поділявся з журналістами директор ДЕУ ФСО Мотор Мацей Мотельський.

«Ми зробили правильний вибір, — вважає голова ради з нагляду за виробництвом на люблінському заводі Збігнев Прус. — Є багато-то відомостів та сенсативних автомобільних фірм, які встановили своє виробництво на певному рівні, але вони глобально не йдуть уперед і не розвивають-

ся. Наприклад, цього року ми спостерігаємо скорочення виробничих потужностей у Рено. А ДЕУ — це фірма багатогалузева, вона постійно розвиває обсяги свого виробництва. Із корейцями, спочатку приїшли гроші, потім техніка і обладнання. Теперішня середня зарплата робітника заводу на 10% перевищує середню зарплату на промислових виробництвах країни».

«Так, змінено керівництво, але на завод дійсно приїшли справжні господарі, і ми не почували себе ушербно, не відчували корейського диктату», — така думка Анджея Веяка, заступника директора заводу в Любліні зі зв'язків із громадськістю. Безперечно, у поляків і корейців різна культура, виховання. Часто виникають суперечки, але ми одностайні в питаннях бізнесу. Об'єднує одна мета — заробляти гроші, приносячи при цьому користь Польщі».

Хотілося б, окрім аргументів, вразити читача ще й фактами. Мене особисто вони захопили.

Отже, торговий оборот групи ДЕУ в Польщі 1996 року сягнув півтора мільярда доларів США. Зайнятість у польсько-корейських фірмах, у яких ДЕУ має перевагу свого капіталу, перевищує 30 тисяч осіб. А коли зажити на більш як 400 підприємств, що працюють на автотримисловості, то відірвані заводи дають нині роботу більш як 150 тисячам поляків.

Автомобільний сектор ДЕУ в Польщі, окрім двох заводів ДЕУ ФСО (легкові автомобілі) та ДМП (вантажні автомобілі), включає ще й завод із виготовлення двигунів Андорія СА, 24 фінансово незалежні відділи, 229 ділерів, близько 200 станцій техобслуговування.

1996 року ДЕУ ФСО сплатив усі борги постачальникам і бюджету країни на загальну суму 90 млн. доларів США. Щого самого року модернізовано і підготовлено до виробництва польський Полонез Плюс і деякі елементи автомо-

біля Трак Плюс. У цей проект інвестори вклали 22 млн. доларів.

Випуск корейського автомобіля Ланос за контрактом було заплановано на наступний рік, але запуск у виробництво цієї машини відбудеться на початку жовтня цього року. Як незвично, чи не так? У нас звичайні терміни планів переносять зовсім інакше.

Модель Люблін II, що її виробляють у Любліні — із безліччю модифікацій від вантажового автомобіля до карети швидкої допомоги — побачила світ також на рік раніше, ніж було заплановано в контракті. Загалом збільшення плану загального обсягу продукції СП ДЕУ в Польщі становило 40%.

Середня зарплата в ДЕУ ФСО торік була і становила 79 злотих (більш як 300 доларів), цього року вона сягає 400—450 доларів. Робітники заводу підтвердили постійне збільшення зарплатної плати, відсоток зростання якої більш як на 20% перевищує темпи інфляції.

Цікаво, що із загальної кількості комплектуючих і деталей — 80% виробляють у Польщі і лише 20% возять із Корей та інших країн.

Не хочу писати про безперервне збільшення грандіозний ДЕУ Моторс у Польщі, хоча вивчення, що й їх було віділено в життя. Причина успіху проста: корейці дають роботу і сплатують за неї добрі гроші. А поляки, як і українці, давно схилюлися до справжньої роботи, від якої можна одержати і моральне, і матеріальне задоволення.

Висновок з усього побаченого й почутого очевидний: корейський інвестор, який «нагледів» наш АвтоАЗ, — «наречений» не просто заможний, а такий, що виконує всі взяті на себе зобов'язання. Тож, напевно, варто створити для «молодого» умови, в яких вони спільно народжуватимуть гідне поштовом — не дорогий, конкурентоспроможний, а головне, високоякісний легковий автомобіль.

Яна СТАДІЛЬНА.

Варшава—Київ.

У номер

Київ

Дорога давньої мрії

Минули вихідні Бровари, що на Київщині, відзначали не лише свій День, але й 25-річчя присвоєння статусу міста обласного підпорядкування. Броварчани отримали чимало подарунків. Найдорожчий — обізнана дорога. Почала дітяти її перша черга — 7,45 км із 20. Завдяки цьому тепер транспортний логіст відведено за межі міста. Автородж споруджує броварський підприємство БАТ «Шляхо-будівельне управління № 50», Мостозагін - 112 та Мостозагін № 3.

З ювілеєм міста броварчан привітали Голова Верховної Ради України Олександр Мороз і Прем'єр-міністр України Валерій Лустовченко.

Харків

Ще міцна наша броня

Минулої неділі Україна вперше відзначала День танкіста. Символічно, що він збігся ще з однією яскравою датою в історії вітчизняного танкобудування — 70-річчя від дня заснування знаменитого Харківського конструкторського бюро імені Морозова, котрий створив легендарну «тридцятьчотирьку». Перебуваючи цими днями в Харкові, міністр оборони Олександр Кузьмук сказав, що Україна була, залишається і буде танковою державою, а Харків — її танковою столицею.

Найближчими днями Харківське гардійське військо танкової команди ордена Червоної Зірки училища імені Верховної Ради України змінять свою висівку на скромнішу — Харківський інститут танкових військ. Новий статус одного з найстаріших військових навчальних закладів країни якісно вплине на підготовку командного складу для бронетанкових військ української армії, підніме «навчальну планку» до світових стандартів.

Житомир

Під знаком «відкриття»

Житомирці відзначили черговий день народження свого міста. Зокрема, відбулися урочисті церемонії відкриття спортивної школи і нового тролейбусного маршруту. А ще відкрито меморіальну дошку на вулиці, яку названо іменем славетної землячки Лесі Українки. Біля педінституту імені Івана Франка закладено камінь, до будів споруджено пам'ятник видатному письменнику.

Херсон

Кличуть «Калинові острови»

Заключний тур Всеукраїнського телерадіофестивалю «Калинові острови», присвяченого 6-й річниці незалежності України, урочисто відкрито у Херсоні. Глядачеві запропоновано 26 телевізійних і 27 радіопрограм державних телерадіоорганізацій, визнаних переможцями в областях. 19 вересня журі назве переможців фестивалю. Додамо, що його відкриття збіглося з Днем міста, якому виповнилося 219 років.

Спорт

На аренах країни і світу

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 11-й тур.

«Карпати»	— «Ворскла», 2:1.	4 000. 0:1			
Чайковський, 52, 1:1	Зуб, 87, з пенальті, 2:1	Чайковський, 90.			
На 40-й хвилині з поля вилучено лав'янина Строчицького (фол останньої надії).	«Прикарпаття»	— «Шахтар», 0:2.			
4 000. 0:1	Атєлькін, 20, 0:2	Крижанівський, 36.			
«Чорноморець»	— «Нива», 1:1.				
3 000. 0:1	Трунський, 66, 1:1	Ткаченко, 86.			
«Зірка-НІБАС»	— «Таврія», 2:1.				
6 500. 1:0	Пантос, 38, 2:0	Казак, 78, 2:1			
Гайдай, 85.	«Металург»	Д — «Металург» Зп, 3:2.			
3 500. 0:1	Полтавцев, 22, 1:1	Мінченко, 38, з пенальті, 1:2			
Яковський, 59, з пенальті, 2:2	Венгелійський, 71, 3:2	Венгелійський, 84.			
«Торпедо»	— «Крибас», 0:3.				
3 000. 0:1	Шиченко, 40, 0:2	Воскобойник, 63, 0:3			
Платонов, 66.	ЦСКА — «Металург», 1:0.				
2 000. Голово, 21.	На 42-й хвилині з поля вилучено мариупольця Прохоренка (друга жовта картка).				
З	Н	П	О		
Динамо	8	0	0	24-2	24
Шахтар	7	0	2	21-9	21
Нива	6	1	3	17-8	19

Металург Д	4	5	2	11-8	17
Карпати	5	2	4	9-11	17
Дніпро	5	1	2	17-6	16
Ворскла	5	1	4	15-18	16
Прикарпаття	4	2	5	19-17	14
Чорноморець	4	2	4	14-12	14
ЦСКА	4	2	5	12-12	14
Металург Зп	4	1	6	15-14	13
Зірка-НІБАС	4	1	6	13-21	13
Крибас	3	3	5	9-12	12
Таврія	3	1	6	13-15	10
Металург М	2	7	7-26	5	
Торпедо	0	2	8	3-28	2

Матч «Дніпро» — «Динамо» відбудеться 30 листопада. Поєдинки чергового, 12-го, туру граатимуть 21-22 вересня.

Майбутній суперник київського «Динамо» у Лізі чемпіонів «Барселона» у матчі чемпіонату Іспанії на своєму полі у дуже важкій боротьбі виграла у клубу «Депортіво» (Ла Корунья), 2:1. 1:0 Лусі Енріке, 2:0 Андерсон, 87, 2:1 Луїза, 90.

Теніс. У Києві, на кортах ФК «Динамо», закінчився останній із трьох міжнародних жіночих турнірів — «Кубок

УМЗ'97» (призовий фонд 25 000 доларів). Фінали. Одиночний розряд. Анна Марія Фолдені (Угорщина) — Катерина Новак (Польща). 6:2, відмова польської спортсменки. Парний розряд. Аніка Ліндстедт (Швеція), Кароліна Шайдер (Німеччина) — Наталія Медведєва, Ангеліна Здоровичук (Україна). 6:1, 6:2.

А наша чоловіча збірна вчора вилетіла до Будапешта, де 19-21 вересня зіграє матч Кубка Девіса проти угорців. У складі української команди, яку очолює президент ФТУ Герман Бенямінов, Андрій Медведєв, Андрій Рибалко, Дмитро Полкоко, Володимир Ліс. Капітан збірної (у тенісистів це головний тренер) — Олександр Долгополов.

Хокей. Стартував черговий чемпіонат Східно-Європейської хокейної ліги (СЄХЛ). «Німан» (Гродно) — «Сокіл» (Київ). 1:3, 3:0. «Полімір» (Новополюськ) — «Беркут» (ППО) (Київ). 4:1, 7:3.

Баскетбол. Відбувся перший тур в українській суперлізі. «Феро» (Запоріжжя) — «Шахтар» (Донецьк). 92:95. СК «Миколаїв» — ЦСКА-«Рінок» (Київ). 91:76. «Спартак» (Луганськ) — «Денді-Баскет» (Київ). 71:85. «БІТА-Модя-Скала» (Одеса) — «Нафтохім-АВАЛ» (Біла Церква). 123:67.

Непровінційний розмах на тлі невмирущого смогу

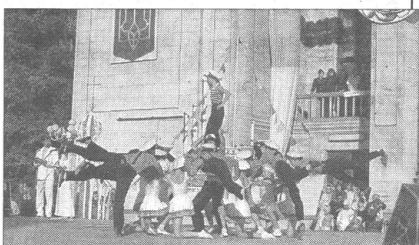
(Початок на 1-й стор.)

Із середньовічної фортеці запорозьких козаків на Калеміусі, йдучи у приватнік прем'єра, місто поступово трансформувалося у звернений обличчям до сивого Азова поліс, який різнопланово впливає на економіку країни. Без Маріуполя завершеність коштовного наміста міст України уявити просто неможливо. І не лише тому, що тут другий за основними показниками морський порт у нашій державі, виплавляють кожну четверту тону української сталі, володіють значним промисловим та інтелектуальним потенціалом, а насамперед тому, що населяють місто працівники й талановиті люди, яким до снаги здолати тимчасові труднощі нинішнього перехідного періоду.

Всялякий святковий настрій породив, звісно, не так урочисті промови й привітання, як своєчасна виплата зарплати бюджетникам і пенсій. Хоча, звісно, можна

було й закинути докір, мовляв, є у місті й нагальніша за народні гуляння потреба: скажімо, екологічні чи культурні, вимагає ремонту картинна галерея ім. Архипа Куйнді, потерпає в злиднях драмтеатр, існує лише за рахунок залучених коштів муніципальний духовий оркестр...

Веселощі — театралізована вистава, карнавал, естрадний гала-концерт, феєрверк і салют, запрошення гостей та дотримання порядку на вулицях — обіймає організаторам у 220 тисяч гривень. Оскільки за рішенням уряду, на такі гуляння заборонено витрачати бюджетні кошти, місто «скидалося» самотужки: було створено спеціальний фонд, куди «капали» гроші від підприємств та громадян. Хоча, за словами міського голови Михайла Пожиганова, місцеві металургійні заводи-монстри так і не дали ani копійки. Не забували прибути на урочистості й керівники області. Звісно, по-

году в Маріуполі затімають не лише вранішній сизий смог та заборона купатися на морських пляжах, а й політичне протистояння. І розмах святя, і заяву Пожиганова про намір підтримати партію «Реформи і порядок», установчий з'їзд якої напередодні відбувся у Маріуполі, й запрошення майже півстотні столичних журналістів прозорю натакають на наближення передвиробчих баталій. Однак це тема іншої розмови.

До речі, за добу святку-

вань міліція зафіксувала звичайну «норму» злочинів, щоправда, запобігши одному пікантному: в карнавальній процесії затримали двох молодиків із громіздкими суканками, в яких лежали маски-панночки. До якого маскараду вони готувалися? Невдовзі один із них зізнався у неадекватно розбіжному пограбуванні ошадкаси...

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Костянтина КОВПАКА.

Київ — Маріуполь.

А випили на святі море. Пива...

(Початок на 1-й стор.)

З голливудським економістом АТ «Українов» Галиною Кореньковою ми встигли оглянути лише соту частину експозиції павільйону № 12 Національного виставкового центру, а в очак уже замалоїло від пляшок з яскравими етикетками: «Чорний принц», «Фаворит», «Славутич», «Старий лощан», «Олексій», «Мисливський»...

Ще б пак — близько 110 пивзаводів України привезли до Києва більш як 150 сортів пива. Деякі, як завод «Оболоня» (до речі, він не входить до АТ «Українов»), миколаївський завод «Янтар», харківський — «Рогань», чернігівський — «Десна» пробілися зі своєю продукцією не тільки до столиці, а й у країні близького та далекого зарубіжжя. Комерційний директор «Янтаря» Сергій Ферлій повідомив, що підприємство може писатися не тільки найвищими темпами виробництва в галузі, а й розробкою 5 нових видів пива, що відразу завоювали симпатії гурманів.

А ось дніпропетровський пивкомбінат «Дніпро» поки що потілю пивом свій регіон, але тех мріє підкорити столичний ринок. Захваючи на те, що пиво «Берлінг» завоювало одну із золотих медалей на цій виставі, дніпропетровцям вдасться досягти мети.

А лідером серед виробників безалкогольних і слабоалкогольних напоїв на святі була київська «Росинка», яку очолює Микола Сичевський, обраний і головою правління компанії «Українов». «Росинка» повернула нам знайомий з дитинства «Лимонад», що може тепер зберігатися більш як місяць, а слабоалкогольними напоями «Сангія», «Джин-тонік», «Віскі», «Ром» відбила у молоді охоту пити горілку й розробляє ще одну «радість» — «Бренді-шоколад». Ну а мені сподобався «Мустант», настійний на каві та екстракти гуарани, що дарують бадрості й витривалість. Тільки завдяки «Мустанту», де немає ani грама алкоголю, і вдалося вистояти до кінця свята пива.

А його під цікавий концерт, танарку і гарний настрій у суботу було випито море. І головне — в це море не потрапив жодний імпортерний струмок. Просто імпортер цього дня не дивився і не писав. Гадаю, через рік-два пивні велетні Сангіти також прагнути будуть на київське свято пива. Не певен, правда, що вони зможуть конкурувати з нашими пивоварами з «Оболоні», «Янтаря», «Славутича»...

Іван ВИПІЙЧИВ.

На знімак:

споживачі та виробники (представники заводу «Янтар» на чолі з директором Валерієм Батовим — крайній ліворуч).
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

СК «Миколаїв»: лідерство здав

Першість України. Перша ліга. 12 тур.

ФК «Черкаси» — «Беркович» — 2:1. Ганді, 13, Столицький, 58 — «Добрянський», 90. На 63-й хв. Бакалов не реалізував пенальті. ЦСКА-2 — ФК «Львів» — 0:3. Леськів, 33, Луцишин, 36, Гурка, 70. На 80-й хв. Леськів не реалізував пенальті. «Зоря» — «Шахтар» — 1:0. Мор, 53. «Авангард-Індустрія» — «Сталь» — 1:4. Діань, 75 — Оста-30, Манько, 32 і 49, Ареф'єв, 47. «Кремень» — «Явір» — 2:1. Ковалчук, 8, Продан, 39 — Шурин, 41. «Олімпідротехніка» — «Нафтовик» — 0:2. Харченко, 4, Лев, 5. «Нива» — «Буковина» — 1:0. Бровченко, 87. «Полісся» — «Волиня» — 2:1. Романов, 23, Ільчук, 27 — Богунюк, 70. «Динамо-2» — СК «Миколаїв» — 1:1. Михайленко, 90 — Скідан, 72. «Десна» — «Металург» — 3:1. Головатий, 11, Засів, 21, Гаврилюк, 88 — Олійник, 83. На 8-й хв. Атаманчук не реалізував пенальті.

Матчі відбулися у Києві вишній відвідувальній і динамічній. Гості ні в чому не поступилися динамікам, за яких виступили Леоненко, Михайленко, Бежанер, Волосенко, Самойлов. А часом Коронай, Забранський і Малцев примушували нерувано оборону киян. Миколаївці відкрили рахунок після національної подоби Пonomarenka на Скідана, який невідлучно пробив головою. Відігравши кияни на останній хвилині, Хол як дивно, гол забив Михайленко, який допуская до цього чимало помилок.

У Вінниці господарям на останніх хвилинах удалось врятувати перемогу в Буковині. Після цього «Нива» очолила турнірну таблицю з 27 очками, у СК «Миколаїв» — 25, «Динамо-2», «Сталь» та «Металіст» — по 23.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник —
Верховна Рада
України.

252019, м. Київ-19,
вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛІК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДЬДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
☎ Рукописи не повертаємо.
☎ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідчення про реєстрацію періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

☐ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодачеві.
☐ Редакція не заванди поділяє поглядів авторів публікацій.
☐ За точність викладення фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів
на тиждень
(крім неділі
і понеділка)
українською
і російською мовами.
Індекс 60955.
Тираж 257138

Комбінат друку
видавництва «Преса
України».
252047, Київ-47, проспект
Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311173.